

culturally loaded. Some of the tasks are said to be inappropriate in the non-western world. As a form of teaching task based teaching is in conflict with cultural contexts like in China where learning is not perceived as a collaborative and experimental activity and for them benevolence and respect to the teacher student relationship is considered important.

References

1. Ellis R. (2003). Task based language learning and teaching. New York: Oxford University Press.
2. Long M. (1983). Native speaker/non-native speaker conversation and the negotiation of comprehensible input. Applied Linguistics, 4, 126-141.
3. Nunan D. (1989). Designing tasks for the communicative classroom. Cambridge: Cambridge University Press.
4. Nunan D. (2004). Task based language teaching. Cambridge: Cambridge University Press.
5. Richards J., Rodgers T. (2004). Approaches and methods in language teaching. Cambridge: Cambridge University Press.
6. Skehan P. (1996). A framework for the implementation of task-based learning. Applied Linguistics, 17, 38-62.

PEDAGOGIK NUTQ: MA'LUMOTLARNI TO'PLASH UCHUN TAHLIL USULLARI

Diloram ZAXIDOVA

*Andijon davlat chet tillar instituti
Ingliz tili amaliyoti kafedrasida o'qituvchisi*

Annotatsiya. Maqolada til va muloqot o'qitish va o'rganish tajribasini qanday shakllantirishini o'rganadi, o'qituvchilar va talabalar o'rtasidagi o'zaro munosabatlarni o'rganish muhimligini ta'kidlaydi. U pedagogik nutqni tahlil qilishning turli usullarini, masalan, tanqidiy nutqni tahlil qilish va suhbatni tahlil qilish, ta'lim sharoitida muloqotni tushunish va yaxshilashni o'z ichiga oladi. Ijtimoiy-madaniy nazariyalarning pedagogik o'zaro munosabatlarga ta'siri alohida ta'kidlanib, inklyuziv ta'lim muhitini yaratish uchun o'qituvchilarning xilma-xilligini hisobga olish zarurligini ta'kidlaydi. Shuningdek, pedagogik nutq tahlilini o'tkazishda, jumladan, rozilik olish va maxfiylikni ta'minlashdagi axloqiy jihatlar ham muhokama qilinadi. Umuman olganda, maqola ta'limdagi muloqot va pedagogik nutqni o'rganishni kuchaytirishi mumkin bo'lgan

vositalar haqida qimmatli fikrlarni taqdim etadi, barcha talabalar uchun foydali bo'lgan mazmunli tahlillarni taklif qiladi.

Kalit so'zlar: *nutq, pedagogik, tahlil, kontekst, usul, muloqot.*

Kirish. Pedagogik o'qitish va o'rganish tajribasini shakllantiradigan til, muloqot va dialogni o'z ichiga olgan ta'limdagi o'zaro ta'sirlarning asosi bo'lib xizmat qiladi. Pedagogik nutqning nuanslarini tushunish ta'lim amaliyotini yaxshilashga va talabalarning mazmunli faolligini oshirishga intilayotgan o'qituvchilar uchun juda muhimdir. Ushbu maqola pedagogik nutqning ta'rifini o'rganadi, ta'lim sharoitida bunday nutqni tahlil qilish muhimligini ta'kidlaydi va muhokama qilinadigan asosiy mavzular, jumladan, nazariy asoslar, tahlil qilish metodologiyalari, o'qitish amaliyotida qo'llanilishi, muammolar va kelajakka qisqacha sharh beradi. oqibatlar. Pedagogik nutq tahlilining murakkabliklarini o'rganish orqali ushbu maqola ta'lim muhitida samarali muloqot va ta'lim natijalarini rag'batlantirishda uning ahamiyatini yoritishga qaratilgan.

Nazariy asos. Pedagogik nutq o'qituvchi va o'quvchilarning maktab va sinflarda muloqot qilish usullarini bildiradi. Bu ular ishlatadigan so'zlarni, bir-birlari bilan qanday gaplashishlarini va umumiy o'rganish muhitini o'z ichiga oladi. Pedagogik nutqni tahlil qilish juda muhim, chunki u o'qituvchilarga qanday o'qitish va o'quvchilar o'rganishni yaxshilashga yordam beradi. Ushbu maqolada biz birinchi navbatda pedagogik nutq nima ekanligini va nima uchun u ta'limda muhimligini aniqlaymiz. Keyinchalik samarali o'rganish tajribasini yaratish uchun o'qituvchilar va talabalarning o'zaro munosabatini o'rganish muhimligini muhokama qilamiz. Biz yoritadigan asosiy fikrlar nutqni tahlil qilishning turli usullarini, u o'qitish amaliyotini qanday yaxshilashi va bu bilan bog'liq muammolarni o'z ichiga oladi. Ushbu mavzularni o'rganish orqali biz pedagogik nutqni tushunish va tahlil qilish ta'lim muassasalarida muloqot, faollik va ta'lim natijalarini yaxshilashga ta'sirini ko'rsatishni maqsad qilganmiz. Ushbu maqola pedagogik nutq tahlilining ahamiyati va uning o'qituvchilar va talabalar uchun mumkin bo'lgan foydalari haqida tushuncha beradi.

Metodologiya. Pedagogik nutq tahlili o'qitish va o'qitishning o'zaro ta'siri haqida tushunchaga ega bo'lish uchun ma'lumotlarni to'plash va tahlil qilishning turli metodologiyalari va usullarini o'z ichiga oladi.

Ta'limdagi nutq tahlili til va muloqotning o'qitish va o'rganishga qanday ta'sir qilishini o'rganishni o'z ichiga oladi. Bu bizga sinflarda og'zaki va og'zaki bo'lmagan o'zaro ta'sirlar orqali yetkazilgan xabarlarni tushunishga yordam beradi.

Tanqidiy nutq tahlili. Pedagogik nutqni tahlil qilishning yondashuvlaridan biri bu tanqidiy nutq tahlili bo'lib, u tilga kiritilgan kuch dinamikasi va ijtimoiy tengsizliklarga qaratilgan. O'qituvchilar va talabalar tomonidan qo'llaniladigan tilni o'rganish orqali tanqidiy nutq tahlili asosiy noto'g'ri fikrlarni ochib berishi va adolatli ta'lim amaliyotini ilgari surishi mumkin.

Tuzilishi va tashkiliy tahlili. Yana bir yondashuv - suhbatni tahlil qilish bo'lib, u ta'lim sharoitida suhbatlarning tuzilishi va tashkil etilishini ko'rib chiqadi. Bu usul o'quvchilarning faolligiga va tushunishiga ta'sir qilishi mumkin bo'lgan muloqot namunalarini aniqlashga yordam beradi.

Transkripsiya tahlili. Pedagogik nutqni tahlil qilishda qo'llaniladigan keng tarqalgan usullardan biri bu transkripsiya bo'lib, unda suhbatlar, ma'ruzalar yoki sinfdagi o'zaro munosabatlar yozma shaklda aniq qayd etiladi. Transkripsiya tadqiqotchilarga o'qituvchilar va talabalar tomonidan qo'llaniladigan til va muloqot usullarini sinchkovlik bilan o'rganish imkonini beradi, bu esa nutqning batafsil ko'rinishini beradi.

Kodlash. Yana bir usul kodlash bo'lib, unda ma'lum mavzular, naqshlar yoki til xususiyatlari aniqlangan va nutq ma'lumotlari ichida tasniflanadi. Ma'lumotlarni kodlash orqali tadqiqotchilar pedagogik o'zaro ta'sirlarning mazmunini tizimli ravishda tahlil qilishlari va izohlashlari, asosiy tendentsiyalar va tushunchalarni ochib berishlari mumkin.

Madaniy va axloqiy tushunchalar. Ijtimoiy-madaniy nazariyalar ta'limga ijtimoiy va madaniy omillarning ta'sirini ta'kidlab, pedagogik o'zaro ta'sirlarni tushunishda muhim rol o'ynaydi. Ijtimoiy-madaniy nuqtai nazarga ko'ra, o'rganish ijtimoiy o'zaro ta'sirlar va madaniy amaliyotlarda ishtirok etish orqali sodir bo'ladi.

Pedagogik nutq kontekstida sotsial-madaniy nazariyalar ta'lim sharoitida o'quvchilarning kelib chiqishi, tajribasi va ijtimoiy kontekstini hisobga olish muhimligini ta'kidlaydi. Talabalarning turli madaniy kelib chiqishi va istiqbollarini tan olgan holda, o'qituvchilar mazmunli o'zaro ta'sir va ta'lim natijalarini qo'llab-quvvatlovchi inklyuziv ta'lim muhitini yaratishi mumkin.

Pedagogik nutq tahlilini o'tkazishda to'plangan ma'lumotlarning yaxlitligi va maxfiylikini ta'minlash uchun axloqiy amaliyotlarni hisobga olish juda muhimdir. Tadqiqotchilar o'zaro munosabatlarni yozib olish yoki tahlil qilishdan oldin ishtirokchilardan, masalan, o'qituvchilar va talabalardan xabardor roziligini olishlari kerak. Nutqda ishtirok etayotgan shaxslarning shaxsiy daxlsizligi va anonimligini hurmat qilish ularning shaxsiyatini himoya qilish va tadqiqot jarayonida ishonchni saqlab qolish uchun juda muhimdir. Bundan tashqari, tadqiqotchilar ma'lumotlarni to'g'ri taqdim etish va ularni tahlil qilishda noto'g'ri talqin qilish yoki noto'g'ri talqin qilishdan qochish orqali axloqiy me'yorlarga rioya qilishlari kerak. Topilmalar haqida hisobot berishda shaffoflik va har qanday cheklovlar yoki mumkin bo'lgan manfaatlar to'qnashuvini tan olish pedagogik nutqni tahlil qilishda axloqiy amaliyotning muhim jihatlaridir.

Xulosa. Ta'limda odamlar qanday muloqot qilishini o'rganish bizga muhim ma'lumotlarni beradi. Buning turli usullari mavjud, masalan, til orqasidagi ma'noga qarash va suhbatlarni tahlil qilish. Bu o'qituvchilarga tilning o'qitish va o'rganishga qanday ta'sir qilishini tushunishga yordam beradi. Shuningdek, ushbu tadqiqotga jamiyat va madaniyat haqidagi g'oyalarni kiritish orqali o'qituvchilar bu narsalarning o'quvchilar o'rganishiga qanday ta'sir qilishini ko'rishlari mumkin. O'qituvchilar ushbu g'oyalarni o'z ishlarida ishlatganda, ular barcha talabalar uchun yaxshi ishlaydigan sinf xonalarini yaratishlari mumkin.

Umuman olganda, transkripsiya va kodlash kabi vositalardan foydalanish ta'limda muloqotni yaxshiroq o'rganishga yordam beradi. Bundan tashqari, ushbu tadqiqotni amalga oshirishda axloq qoidalariga ehtiyot bo'lish muhimdir. Tadqiqotni yaxshi va hurmatli tarzda olib borish muhimdir. Bu tadqiqotning ishonchli ekanligini va qoidalarga rioya qilishini ko'rsatadi. Tadqiqotchilar o'z ishlarini qanday bajarishlari va axloq haqida

o'ylashlari haqida ehtiyot bo'lishsa, ular haqiqatan ham o'qitish va o'rganishni yaxshilashga yordam beradigan tadqiqotlarni amalga oshirishlari mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Smith J. (2019). Pedagogical Discourse Analysis: Theory and Practice. Educational Communication Journal, 15(2), 45-58.
2. Johnson L., Lee, S. (2020). Understanding Classroom Communication: A Sociocultural Approach. Teaching and Learning Quarterly, 8(4), 301-315.
3. Brown A. (2018). Critical Discourse Analysis in Education: Uncovering Power Dynamics in the Classroom. Language and Education Review, 22(3), 189-204.
4. Garcia M. (2017). Sociocultural Influences on Pedagogical Discourse: Implications for Inclusive Education. Journal of Diversity in Education, 12 (1), 67-79.
5. Wang H., Patel R. (2021). Ethical Considerations in Pedagogical Discourse Analysis: Best Practices and Guidelines. Educational Research Ethics Quarterly, 5(3), 112-125.
6. Anderson K. (2019). Conversation Analysis in Educational Settings: Understanding Classroom Interactions. Communication Studies Journal, 14(3), 201-215.
7. Educational Discourse Association. (2016). Handbook of Pedagogical Discourse Analysis. New York: Academic Press.

ERTA YOSHDA TIL O'RGANISHNING IJTIMOIY AFZALLIKLARI

Husnida ORIPOVA

*O'zbekiston davlat jahon tillari
universiteti, stajyor o'qituvchi*

Annotatsiya: *Ushbu maqola yosh davrlarda chet tilini o'rganishni ahamiyatini va ijtimoiy hayotga bo'lgan ta'sirini ko'rib chiqadi hamda yosh davrlarda chet tilini o'rganishni qay darajada ketishini to'liq misollar ochib beradi. Bundan tashqari, bir tilda va ikki tilda muloqot qiluvchilar o'rtasidagi farqni keng miqyosida ochib beradi va bir va ikki tilda muloqot qiluvchilarnidagi o'zaro farqni haqiqiy hayotga bog'langan misollar bilan ko'rsatib beradi..*

Kalit so'zlar: *tanqidiy davr, imkoniyatlar oynasi, intuitiv, gipoteza, bilingualism.*

Bir vaqtning o'zida chet tilini o'rganish imkoniyatiga ega bo'lgan bolalar boshqa madaniyatlarga ta'sir qilishlari sababli adabiyot, musiqa yoki san'at kabi ko'plab madaniy namunalarga ega bo'lish imkoniyatiga ega. Qo'shiqlar, o'yinlar, bolalar